

SUMAR EXECUTIV

În 2018, România va trece pentru prima dată în istoria sa pragul de 10.000 USD venit pe cap de locuitor, promovând astfel în categoria țărilor cu venituri medii; totodată, fiecare român are în termeni reali de două ori mai mult venit față de anul 2000, anul în care România a fost invitată să adere la Uniunea Europeană (UE). Cu toate acestea, aderarea și schimbările instituționale, economice și sociale pe care acest proces le-a presupus nu au reușit să diminueze decalajul de dezvoltare și să ne aducă mult așteptata prosperitate. În acest sens, o serie de reforme realizate în perioada preaderării au fost ulterior inversate, slab implementate sau chiar mimate. O parte semnificativă a forței de muncă a emigrat între timp în restul Uniunii, iar țara, similar cu Bulgaria, nu a adoptat Euro și nici nu a fost acceptată în zona Schengen, rămânând astfel o țară europeană de rang doi.

Acest fapt nu este nicăieri mai vizibil decât în persistența Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV), dedicat acestor două țări în special din cauza statului de drept, considerat mai problematic înainte de aderare comparativ cu celelalte candidate postcomuniste, precum Ungaria și Polonia. Deși inițial mecanismul trebuia să dureze doar trei ani, este încă în vigoare în 2018 și multe controverse i-au înconjurat funcționarea în ultimul deceniu. Greu de judecat, într-adevăr: până în 2018, România a închis 18 miniștri, un fost prim-ministru și a trimis în judecată un premier în timpul mandatului, în timp ce Bulgaria nu a făcut nimic asemănător. În plus, după zece ani, indicatorii de percepție privind corupția și statul de drept în cele două țări sunt alarmant de apropiați de valorile din 2007, dar și una de cealaltă. Și mai paradoxal, Bulgaria stă mult mai bine la capitolul absorbție fonduri europene și construirea de infrastructură în acest răstimp. Cu toate acestea, România e conside-

rată un succes și Bulgaria nu, fiind intens promovată ca atare în alte țări, mai ales de Fondul Monetar Internațional (FMI), și diverse agenții guvernamentale americane.

Ca atare, încercăm în acest raport să răspundem în mod sistematic la întrebările:

1. S-a îmbunătățit guvernarea în România odată cu aderarea la UE?
2. Mai mult decât atât, există vreo lecție de tras din această experiență pentru alte țări?

Ne vom axa mai mult pe succesul substanțial al politicilor de bună guvernare și de îmbunătățirea statului de drept decât pe succesul MCV în calitate de instrument de condiționalitate. Întrucât România este văzută drept un succes pentru MCV la nivelul instituțiilor europene, iar Bulgaria drept un eșec, mecanismul fiind identic pentru cele două țări, pare destul de evident faptul că diferența dintre ele – rămâne de văzut cât de substanțială este – se poate explica printr-un alt factor care există doar pentru România, dar nu și pentru Bulgaria, deci nu de MCV.

I.

În prima secțiune a raportului, panelul de experți consultat de către SAR consideră că economia va continua să-și mențină ritmul ridicat de creștere comparativ cu media UE, iar pe lângă creșterea PIB (5,3%), indicele bursier BET (27,8%) și piața imobiliară (6%) vor parcurge un traseu similar. Același optimism se menține atât în ceea ce privește rata șomajului, acesta scăzând de la nivelul actual de 5% la 4,7%, cât și rata inflației (3,3% față de 3,7% media calculată de Comisia Națională de Prognoză). În schimb, cursul de schimb se va deteriora la nivelul anului 2018, urmând tendința anului precedent, iar deficitul de cont curent va crește cu 5,4% din PIB. Bucureștiul se profilează drept câștigătorul

SUMAR EXECUTIV

---

principal al integrării europene, alături de Varșovia, cu venituri semnificativ peste media regională europeană. Din păcate, numai Clujul și Timișoara sunt pe aproape și două statistici Eurostat umbresc aceste realizări: inegalitatea atât la nivel individual (Gini), cât și la nivel regional (diferența dintre București și Teleorman). Aceste inegalități structurează extrem de diferit oportunitățile și riscurile integrării europene, având importante consecințe politice negative, cu o erodare constantă a solidarității și capacității de a produce politici publice care să vizeze un maximum de bunăstare socială națională, mai degrabă decât o competiție a regiunilor pentru resurse.

Se prognozează că la sfârșitul lui 2018, România nu va îndeplini criteriile nominale de convergență pentru aderarea la zona euro. Pe lângă deficitul bugetar, experții panelului estimează că inflația, dar și nivelul dobânzilor vor fi peste limita stabilită prin criteriile de convergență. În plus, economia românească nu este încă pregătită de implicațiile adopțării monedei unice. Prin urmare, experții sugerează să nu punem carul înaintea boilor, i.e. subiectul creșterii gradului de colectare a veniturilor în contextul slabei capacități administrative trebuie abordat cu precauție. În plus, anul 2017 a fost unul dintre cei mai haotici din punct de vedere al reglementărilor fiscale, cu foarte multe propuneri de schimbare a fiscalității care nu au fost bine pregătite, comunicate și asupra cărora s-a revenit în decurs de săptămâni. Măsurile respective au produs incertitudine în mediul de afaceri și au deteriorat calitatea, și așa slabă, a serviciilor administrației fiscale.

În acest sens, cele mai importante recomandări ale experților pentru 2018 sunt:

- Înainte de orice altceva: informatizarea administrației publice și interconectarea bazelor de date;
- Descentralizarea economică pentru responsabilizarea și deconectarea autorităților locale de la alocările discreționare de fonduri de la București;
- Înlocuirea hățișului birocratic cu soluții informatice performante, atât la nivelul contribuabilului, cât și la nivelul

autorităților fiscale;

- Evitarea impozitului pe venitul global și a cotei progresive, întrucât sunt complicat de administrat, nici autoritățile și nici contribuabilii nu sunt pregătiți pentru o asemenea schimbare;
- Deblocarea investițiilor publice și temperarea creșterilor salariale și ale pensiilor.

II.

A doua secțiune a raportului se axează pe persistența fenomenului de proastă guvernare în ciuda celor 12 ani de prezență în UE. În ciuda eforturilor depuse înspre consolidarea integrității, România nu a reușit să reformeze statul în mod substanțial în așa fel încât să sporească capacitatea administrativă necesară atât pentru o furnizare mai bună a serviciilor publice, cât și pentru sustenabilitatea creșterii economice. În plus, România este în continuare afectată de probleme de acțiune colectivă cauzate de lipsa de încredere și cooperare între cetățeni la nivel individual și diferite grupuri ale acestora.

România, poate mai mult ca orice altă țară de la anchetele *Mani Pulite* din Italia, a implementat o campanie represivă într-un mediu de corupție sistemică. Cu toate acestea, dacă activismul judiciar este politizat și folosit strategic în dezbaterile politice de către partide, lideri politici și presă, exacerbând astfel polarizarea, consecința este scăderea răspunderii electorale pentru politicienii corupți, mai degrabă decât invers. România pare comparabilă cu Italia, care nu a reușit să implementeze reformele structurale necesare progresului, rezultatul fiind o destabilizare la nivel politic fără mari progrese în ceea ce privește calitatea guvernării. Progresul fragil înregistrat de sistemul judiciar românesc este datorat mai degrabă câștigurilor de imagine prin activitatea DNA și a instanțelor, dar reformele reale pentru întărirea sistemului s-au lăsat mult așteptate. România se află la coada clasamentului la nivelul UE și UE-11 în ceea ce privește accesul la justiție și integritatea acesteia, în timp ce datele oficiale privind eficiența și resursele sistemului judiciar indică profunde disfuncționalități și provocări instituționale.

Altfel spus, succesele reprezintă de fapt o utilizare oportună dar ad-hoc a cadrului juridic și instituțional existent și nu reflectă schimbări structurale sau sistemice profunde.

Chestiunea **politizării administrației publice** este tratată în profunzime, iar analiza relevă faptul că nivelul patronajului politic în România este al doilea cel mai ridicat din noile democrații europene, după Grecia.

Politizarea aparatului central este de multe ori motivată de captura resurselor: concentrate într-o pondere mult mai mare la nivel central decât la nivel local. Cu toate acestea, în România se poate observa cam același grad de politizarea la nivelul Guvernului și cel al administrațiilor publice locale. Ținând cont de dimensiunea corpului funcționarilor publici din România, politizarea acestor funcții poate fi un levier extrem de important pentru consolidarea organizațiilor de partid (prin recompensa unui post) și pentru corupție și sifonarea resurselor publice (prin controlul unor instituții și departamente cheie).

Există o tendință clară de creștere a numărului de funcționari publici din Guvern pe parcursul ultimilor 5 ani. Cele mai pronunțate creșteri sunt înregistrate în anii imediat următori alegerilor electorale. Astfel, în 2013 crește numărul total de funcționari publici cu 469 de persoane în cele 14 ministere existente la acea vreme, de la 4.528 de persoane în 2012 la un total de 4.997 în 2013. Principala creștere la acea vreme este înregistrată în Ministerul Educației. În 2017, crește numărul total al funcționarilor publici din Guvern cu 704 persoane, i.e. de la 4.555 în 2016, la 5.259 în 2017. În instituții cu remunerație generoasă se dezvoltă presiuni semnificative pentru pozițiile lucrative. La Agenția pentru Supraveghere Fiscală au fost, pe parcursul ultimului an, aproximativ 60 de consilieri. Au fost ținuți în poziția foarte bine remunerată de consilier o perioadă, după care au fost transferați în poziții permanente în departamentele din subordine. Mai mult, instabilitatea la nivelul proceselor instituționale este derivată din frecvența numirilor și revocărilor în funcție a secretarilor și secretarilor generali adjuncți. Nivelul instabilității funcțiilor

publice de conducere (secretari generali și secretari generali adjuncți) este cel mai ridicat în cazul Ministerului Economiei (ME), pe locul doi fiind Ministerul Afacerilor Interne (MAI) urmat de Ministerul Mediului (MM). Indicele de Rotație, ne arată o medie anuală de șase schimbări aferente acestor funcții în ME și MAI. Mai mult decât atât, aproximativ 60% din schimbările înalților funcționari publici s-au produs imediat după schimbarea în funcție a ministrului. Dacă aceste poziții ar fi fost de personal contractual, adică aparat de lucru al ministrului, nu ar fi fost nimic neobișnuit. Fiind însă menite ca o contrapondere de stabilitate birocratică, aceste schimbări indică o extensie nefirească a arbitrariului politic.

O altă zonă nevralgică este **implementarea corectă a legislației guvernantei corporative și chiar atacarea acestia** de către Parlament în 2017. În România, întreprinderile publice au o pondere de circa 6% în PIB, angajează aproximativ 4% din forța de muncă, dar 20% dintre toate plățile restante din economia românească se datorează acestora. Conform ultimelor date, cele 187 de întreprinderi publice de subordonare centrală înregistrează un profit din exploatare de 6,6 md. RON, și o pierdere din exploatare de 1,3 md. RON, observându-se o îmbunătățire a rezultatelor din 2012 și până acum, în mod indiscutabil un rol având și guvernanta corporativă. În același timp, ele înregistrează creanțe de peste 10 md. RON și datorii totale de 21 md. RON, inclusiv plăți restante în creștere în 2016. Mai mult, întreprinderile publice de subordonare centrală beneficiază de subvenții anuale de circa 6 miliarde de RON, o cifră aproape la fel de mare ca profitul din exploatare al acestora.

Legislația modernă adoptată de România în acest domeniu, la presiunea instituțiilor financiare internaționale și a CE, nu a fost niciodată implementată în mod corespunzător, lipsa de voință politică a executivului fiind evidentă. În 2016, s-a constatat că din totalul de 144 întreprinderi publice pentru care autoritățile publice tutelare aveau obligația de a transmite informații privind modul de aplicare a aces-

SUMAR EXECUTIV

---

tei legi, a fost declanșat procesul de selecție al consiliului de administrație pentru doar 27 de întreprinderi. La nivel local, dintre cele 795 de autorități locale care exercită rolul de autorități publice tutelare, numai 136 au declarat înființarea sistemului intern de colectare, monitorizare și analiză a obligațiilor legislative în vigoare. Totuși, gradul de conformare cu legislația pare a fi mai mare în cazul întreprinderilor publice locale decât al celor centrale, cel puțin în privința declanșării proceselor de selecție. În cadrul Ministerului Finanțelor Publice (MFP), departamentul împuternicit cu emiterea de avertismente și sancțiuni pentru nerespectarea legislației în vigoare nu a furnizat nici o informație cu privire la natura sancțiunilor aplicate. Din câte știm, în ciuda faptului că neaplicarea regimului de sancțiuni înseamnă prejudicierea bugetului de stat, Curtea de Conturi nu a declanșat o inspecție în cadrul MFP. Pe scurt, dacă legea privind guvernanta corporativă era nesocotită până recent în spiritul ei, acum ea este încălcată fățiș de întreprinderi publice și ministere deopotrivă, fără ca nimeni să aplice nici o sancțiune. Mai mult decât atât, în 2017, Parlamentul a luat cu asalt legislația existentă, căutând să excepteze nu mai puțin de 94 de întreprinderi publice de la implementarea legii, în numele interesului național. Curtea Constituțională a blocat temporar procesul, însă nici o companie de stat, dintre cele aproape 1500, nu a finalizat procesul de implementare a legii, la mai bine de un an de la adoptarea acesteia.

Principalul loc unde se vede proasta guvernare este în **sectorul fondurilor europene**. Având în vedere marele decalaj de dezvoltare între România și media UE, executivul ar fi putut să profite din plin de fonduri, dar proasta guvernare a dus la o utilizare ineficientă și la oportunități ratate. O estimare a câștigurilor (rambursări) și pierderilor (dezangajări, creanțe bugetare) ne arată că România a pierdut definitiv 1,6 mld euro prin dezangajări. Se poate observa faptul că exact programele care ar fi trebuit să adreseze unele dintre principalele probleme ale societății – infrastructura și resursele umane – au înregistrat nu numai rate scăzute de absorbție, ci și cele mai consis-

tente dezangajări (POS Transport și POS Mediu pierzând împreună aproape 1 mld euro) și cele mai mari creanțe în urma implementării proiectelor. Cu alte cuvinte, POST, POSDRU și POSCCE au fost printre cele mai prost implementate programe de coeziune în perioada anterioară de programare. În ceea ce privește cuantumul corecțiilor financiare, acesta se ridică la aproape 1 mld euro. Din nou, vedem că cele mai problematice programe sunt cele pe infrastructură: POST (aproape 500 mil euro), POR (aproape 300 mil euro) și POS Mediu (aproape 100 mil euro).

Mai mult după jumătatea actualei perioade de programare (2014-2020) românii sunt încă blocați în nevoia de a ridica nivelul absorbției și nu acordă atenția cuvenită impactului și calității proiectelor finanțate pentru beneficiarul final. O rată ridicată de absorbție nu este o condiție suficientă pentru ca România să diminueze decalajul față de media UE și, în cel mai rău caz, poate chiar să ducă la o risipă și la acutizarea problemelor de guvernanta defectuoasă, ca în Grecia.

III.

A treia secțiune oferă un cadru de abordare vizavi de întrebarea intens polarizantă: în ce măsură cele trei legi „ale justiției” afectează independența justiției.

Independența justiției este invocată adesea în dezbaterile politice, cel mai recent cu privire la modificările celor trei legi ale justiției: 303, 304, 317/2004. Deși au fost modernizate codurile și justiția este punctul central al MCV, auzim mereu că independența ei este în grav pericol și trebuie apărată sau salvagardată. Șefului statului i se cere, adesea imperios, să organizeze un referendum pe tema „justiției”.

Dorim să răspundem la întrebarea în ce măsură cele trei legi „ale justiției” – așa cum au fost și cum încă urmează să fie modificate – afectează independența justiției. Argumentul principal este că o totală desprindere a justiției de orice formă de control politic nu este pe fond dezirabilă, deoarece acesta înseamnă implicit control democratic, cu plusurile și minusurile acestuia. Prudențial vorbind, ce ne facem

dacă elemente din justiție nu respectă anumite proceduri și șefii lor ierarhici trec cu vederea această situație? O formă de organizare echilibrată trebuie să încerce a stabili un echilibru între responsabilitate și independență, într-un context dat. Modificările în curs de adoptare, după aducerea lor în acord cu deciziile Curții Constituționale, nu sunt de natură să aducă atingeri însemnate formei actuale de funcționare a sistemului judiciar românesc.

Această analiză propune doar adoptarea unui cadru de abordare, pentru a contracara tendința de sloganizare accentuată a unor concepte (stat de drept, independența justiției, suveranitatea parlamentului, democrație, etc.) și folosirea lor tot mai nediferențiată în discursul politic și constituțional al ultimilor ani. Aceste tendințe (primitivizarea, politizarea și ideologizarea discursului) sunt nocive pentru o democrație constituțională.

V.

Ultima secțiune se concentrează pe o serie de propuneri de politici publice. Recomandarea centrală a acestui raport – și avertismentul său – este că în absența unei deplasări a accentului pe prevenirea corupției în loc de reprimarea ei, campania anticorupție din România va eșua. Acțiunile DNA sunt instrumentalizate politic și de către media, după ce au avut interacțiuni necuvenite cu serviciile de informații, exagerate în mass media de diferite interese și erau oricum insuficiente față de amploarea problemei. Regulile jocului pot fi schimbate doar prin politici agreeate bipartizan unde eliminarea corupției este un obiectiv secundar, dar indispensabil, de exemplu o creștere a calității serviciilor publice, a eficienței achizițiilor publice sau a predictibilității investițiilor pe termen lung.

1. Depolitizarea birocrăției

Sume importante sunt alocate programelor de asistență tehnică ale instituțiilor internaționale pentru dezvoltarea legilor cadru sau pentru dezvoltarea unor sisteme de recrutare, monitorizare și evaluare a funcționarilor publici. Aceste programe de reformă structurală nu

sunt însă „digerate” de instituțiile vizate. Efectele lor sunt de cele mai multe ori limitate, dacă nu inexistente. Ce s-a dovedit a funcționa în ultimii ani însă este schimbarea unor proceduri în sensul transparentizării decizionale și recrutării obiective a personalului. Al doilea element este creșterea salariilor și atragerea de noi angajați. În condițiile în care peste 60% din angajații administrației publice au peste 50 de ani, este extrem de importantă recrutarea tinerilor. Acest lucru poate antrena o dinamică pozitivă de dezvoltare a unei noi abordări în funcția publică, dar este important dacă se va ajunge sau nu la o masă critică de tineri profesioniști.

Un obiectiv extrem de important pe termen mediu este dezvoltarea unui sistem de formare al funcționarilor publici. Ceea ce lipsește în continuare este un sistem de certificare pe ansamblul categoriei de funcționari publici. O pepinieră de cadre este absolut necesară pentru a avea un aparat administrativ funcțional și bine pregătit. Institutul Național de Administrație poate fi un bun ecosistem de dezvoltare a unei identități colective și a abordării corecte față de funcția publică. Un al doilea obiectiv important este dezvoltarea unui sistem integrat de gestiune a funcției publice. Aici ANFP poate juca un rol mult mai important în recrutarea și evaluarea funcționarilor publici la nivel național și local. În prezent este un organ de monitorizare fără instrumente concrete de sancțiune sau intervenție. Un sistem integrat care să vizeze întreg parcursul carierei funcționarilor publici poate conduce la îmbunătățirea semnificativă a profesionalizării administrației publice din România.

Mai există și o serie de remedii la îndemâna decidenților politici și a societății prin angajare pro-activă în susținerea bunelor practici la nivel instituțional. În primul rând, profesionalizarea funcției publice nu necesită neapărat o reformă structurală națională. Echipe noi dedicate obiectivelor de dezvoltare mari (ex: atragerea și absorbția fondurilor europene) au dat randament și au fost susținute de politicieni pentru că dezvoltarea unor astfel de

SUMAR EXECUTIV

---

proiecte îi ajută electoral. Un alt exemplu bun este implementarea sistemului de management public. Deși continuă să fie subordonat factorului decizional politic, un profesionist decuplat de relații de putere din interiorul unui partid politic poate avea totuși o perspectivă mai eficientă asupra gestiunii resurselor publice. Managementul public a fost instituit cu succes o perioadă la nivelul companiilor de stat. La nivel local, existența unui City Manager tinde să crească competitivitatea administrației publice locale.

2. Implementarea reală a legii guvernantei corporative

O revenire la cercul virtuos al guvernantei corporative ar însemna ca MFP să își asume rolul de lider în implementarea acestui proces, prin acțiuni precum sancționarea imediată și publică a tuturor autorităților publice tutelare și întreprinderilor publice care nu implementează cadrul legislativ în vigoare, precum și prin acțiuni de asistare a tuturor întreprinderilor publice și autorităților publice tutelare în vederea dezvoltării capacității de implementare a legii. Aceste acțiuni pot fi finanțate prin fonduri europene sau asistență de la instituțiile financiare internaționale. Ar însemna ca statul să alcătuiască scrisori de așteptări ferme și realiste, să selecteze administratori în mod transparent și profesionist, și să monitorizeze sistematic performanța organelor de conducere conform unui set de indicatori de performanță adecvat și personalizat profilului companiilor. Parlamentul, în acest context, ar retrage orice tentativă de modificare a legii.

Pe termen lung, pachetele de acțiuni ale statului în respectivele companii pot fi transferate într-un Fond Suveran de Investiții controlat de un grup restrâns de persoane fidele coaliției de guvernare. Deși asta ar întâmpina mare opoziție de la CE și chiar MFP (parțial) nu e de neconceput.

MFP trebuie să aplice de urgență regimul de sancțiuni impus de lege iar Curtea de Conturi trebuie să se sesizeze cu privire la prejudici-

erea bugetului de stat prin neaplicarea acestor sancțiuni. Un proces masiv de educare a responsabililor din aceste autorități publice (ministere, primării, consilii județene, etc.) trebuie să aibă loc, pentru a evidenția faptul că legea nu slăbește puterea ministerelor, ci întărește funcția de acționar a statului. Presiunea masivă din partea societății civile (spre exemplu, printr-un barometru privind guvernanta corporativă sau prin activism în AGA – este suficientă achiziționarea unei singure acțiuni la oricare din întreprinderile publice listate la bursă pentru acționarea în judecată a statului pentru nesocotirea drepturilor acționarilor minoritari – un alt principiu esențial al guvernantei corporative) și presei, în colaborare cu opoziția parlamentară, rămâne, în acest context, singura armă reală pentru împiedicarea anulării complete a oricărei urme de bună guvernare în companiile de stat.

3. Raționalizarea investiției publice

În ciuda creșterii ei spectaculoase, România are prea multe elemente din modelul grecesc intrat în istorie sub denumirea anecdotică „*from boom to bust*”, adică de la înflorire direct în faliment. Discreționalitatea investițiilor publice, cu lipsa de predictabilitate, transparență și permanentă negociere sapă la temelia oricărei perspective de dezvoltare durabilă. Așa cum este de altfel recomandat de către unele direcții generale europene (Muncă, Regio) și a început să fie implementat în Polonia, România are nevoie de un plan fix de investiții pentru dezvoltare, negociat cu toți actorii sociali și regionali, incluzând toate fondurile naționale și europene (mai puțin cele private, care sunt incerte), pentru zece ani minimum. Proasta guvernare duce la ineficiența investiției publice, o problemă chiar mai mare în România decât subfinanțarea acestora și care poate fi mult mai ușor rezolvată.

4. Mai multă putere cetățeanului consumator

Eșecul, în orice caz de imagine, al PSD în a crește salariile categoriilor de personal calificat cu alte opțiuni pe piața muncii nu este doar o întâmplare. Când o politică oportună devine un dezastru de PR, este cazul să ne întrebăm

ce anume s-a întâmplat. Nimic, decât că un guvern incapabil să culegă vreun feedback sau să se consulte în general nu are cum să facă reforme corecte, chiar bine intenționate, pentru că îi lipsește informația. Astfel s-a ajuns ca în acele spitale care trebuiau să profite de pe urma reformelor, medicii să se solidarizeze cu infirmierele și să avem greve spontane în loc de aplauze. Guvernele și orice partide la guvernare ar avea mult de câștigat dacă ar pricepe că a devenit indispensabilă consultarea din vreme a cetățenilor și a grupurilor interesate de anumite reforme sau servicii. Deși România are milioane de utilizatori Facebook și o bună acoperire Internet, auditul serviciilor practicat de cetățeni sau ONG-uri reprezentative aproape că nu există, iar sondajele pentru a testa performanța serviciilor sunt mai degrabă o excepție, în condițiile în care ar trebui să devină principalul instrument de calibrare a politicilor publice.

5. Europeanizarea reformei instituțiilor de control, protejarea instituțiilor performante

România trebuie să reformeze Curtea de Conturi, Fiscul și un număr de instituții de control care funcționează suboptimal, deși au resurse și personal de bună calitate. Fondurile europene de asistență tehnică trebuie folosite în acest scop și nu pe studii de fezabilitate, ci pentru a angaja direct în puncte cheie cu mandat de evaluare și reorganizare manageri performanți din state membre mai avansate.

Nu este nevoie de împrumuturi de la Banca Mondială pentru a reforma Fiscul, în condițiile în care avem fonduri europene inefficient cheltuite în programe pentru capacitate administrativă sau asistență tehnică. Condiția este însă renunțarea la naționalismul păgubos și deschiderea spre restul Europei. Dacă în 25 de ani nu am reușit să reformăm Fiscul, de ce să nu solicităm ajutor de la instituții performante din alte țări membre? Sau mai încercăm 25 de ani?

În același sens, deși nu există instituție perfectă, este deplasat accentul pe reforma DNA, ANI sau a CC în condițiile în care aceste instituții sunt cele care înregistrează performanțe. Desigur că DNA trebuie să devină mai transparentă și mai imparțială, dar CCR conduce deja în această direcție, iar mandatele șefilor DNA sunt destul de scurte pentru controlul lor. Ce este absurd în acest moment este discuția despre DNA și CC, instituții care operează mai eficient decât media în cadrul mandatului lor, dar să nu existe exigențe deloc față de alte instituții mai puțin performante, de la Curtea de Conturi la Inspectoratul pentru Construcții. Prefecturile au devenit aproape irelevante în mandatul lor de control al legalității. Deși trebuie trecut accentul anticorupției pe prevenție, acest lucru nu se poate realiza dacă majoritatea parlamentară și guvernul se concentrează mai degrabă pe penalizarea celor performanți în loc să își ridice propriul grad de eficiență.